ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ - 2

Η νεολαία τού ΠΑΣΟΚ δέν ἀποτελεί «προθάλαμο» ἀλλά ἰσότιμο μέρος πού μετέχει σ' ὅλες τίς βαθμίδες του

ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΟ, ἐξ ὁρισμοῦ, εἶναι τό 1980 καί γιά τό «ἀναπόσπαστο τμήμα» τοῦ ΠΑΣΟΚ: τή νεολαία του. Ἡ 15μελής Ἐπιτροπή Νεολαίας τοῦ Κινήματος ἐπεξεργάζεται αὐτόν τόν καιρό, μέσα ἀπό ἀλλεπάλληλες συνεδριάσεις τή συγκεκριμένη τακτική πού θ' ἀκολουθήσουν γιά φέτος οἱ νέοι τοῦ ΠΑΣΟΚ σ' ὅλους τούς χώρους ὅπου «ζεῖ, μορφώνεται καί δουλεύει ἡ ἑλληνική νεολαία».

Σύμφωνα μ' ἐπιβεβαιωμένες πληροφορίες (καί, κυρίως, σύμφωνα μέ τίς κατευθύνσεις πού ἔδωσε ἡ Κ.Ε. στήν τελευταία συνεδρίασή της) οἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς θά δώσουν ἐκδηλη προτεραιότητα στόν τομέα τῆς ἐργαζόμενης νεολαίας, ὅπου καί μένουν νά ξεπεραστοῦν ὁρισμένες ὀργανωτικές ἀδυναμίες: ἀπόφαση πού πηγάζει ἀπό τή γενικότερη ἐκτίμηση ὅτι τό «μεγάλο μέτωπο» τοῦ 1980 θό δημιουργηθεί, κάτω ἀπό τό βάρος τῆς ἐντεινόμενης οἰκονομικῆς κρίσης, μέ τούς κοινωνικούς ἀγώνες καί τίς διεκδικήσεις τῶν ἐργαζομένων.

Στό χώρο τῶν Πανεπιστημίων, «ἡ πολιτική πού ἔχει χαραχτεί θ' ἀκολουθηθεί μέ σταθερότητα, μέσω τῆς ΕΦΕΕ» — ὁ πρόεδρος τῆς ὁποίας εἶναι, ἄλλωστε, μέλος τῆς Κ.Ε. τοῦ ΠΑΣΟΚ.

Στό καθημερινό ξετύλιγμα, ἡ δραστηριότητα αὐτή διέπεται ἀπό μιά καθοριστική ἰδιομορφία τῆς νεολαίας τοῦ ΠΑΣΟΚ ὡς πρός τή λειτουργία της — ἰδιομορφία πού ὑπαγορεύει, τελικά, καί τήν ἰδια τή «φύση» της: ἐνταγμένη στό ὀργανωτικό σχήμα τοῦ Κινήματος, χωρίς δηλαδή ὀργανωτική αὐτονομία, ἡ νεολαία τοῦ ΠΑΣΟΚ ἰδρύθηκε τήν ἰδια μέρα μέ τό Κίνημα καί μέλη της θεωροῦνται ὅλα τά μέλη τοῦ ΠΑΣΟΚ ἡλικίας 18 — 30 χρόνων (ὅταν ὁ μέσος ὅρος ἡλικίας τῶν 50.000 περίπου γραμμένων — καί «πολύ ἐνεργῶν» — μελῶν δέν ξεπερνά τά 40).

Ἡ ὑλοποίηση τῶν κατευθύνσεων τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, τῶν ἐξειδικεύσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Νεολαίας, θά γίνει μέσα ἀπό τήν καθημερινή δράση τῶν νεολαίων πού «ἐδράζονται» στίς 500 περίπου τοπικές ὀργανώσεις τοῦ ΠΑΣΟΚ σ' ὁλόκληρη τήν Ἑλλάδα (γύρω στίς 150 στήν Περιοχή Ἀττικῆς, 85 στή Θεσσαλονίκη, 260 Τ.Ο. καί 110 ὀργανωτικοί πυρήνες στήν ἐπαρχία).

Μιά ἐπιλογή ἀσφαλώς ὀχι τυχαία. Μέ τόν τρόπο αὐτό, ἡ νεολαία γίνεται ὀργανικό καί ἰσότιμο μέρος τοῦ κόμματος — παύει ν' ἀποτελεῖ τόν «προθάλαμό» του —, «μέ συμμετοχή καί ἔκφραση σέ ὅλες τίς βαθμίδες τῆς Ὀργάνωσης», ἄρα καί στή διαμόρφωση τῶν βασικῶν γραμμῶν τῆς στρατηγικῆς του (ξεπερνιέται ἔτσι καί θεσμικά ἡ «παράδοση» πού βλέπει τόν νεολαίο περιορισμένο στό ρόλο τοῦ ἀφισσοκολλητή!).

Μιά ἰσοτιμία, πάλι, πού ἐπιφέρει, πρακτικά, τήν πλήρη ταύτιση τοῦ Κινήματος μέ τή νεολαία του.

Ἡ γραμμή πού ἀκολουθεῖ ἡ ν. ΠΑΣΟΚ στό νεολαιίστικο χώρο ἔχει σαφή πλαίσια δράσης: ἄν ἡ κινητικότητα εἰδικά καί ἡ φύση γενικότερα τοῦ χώρου εἶναι τέτοια πού νά ἐπιτάσσει μιά πιό ἔντονη δραστηριότητα, δίνοντας περισσότερες ἀφορμές γιά συνεργασία (ἀλλά καί συγκρούσεις), ἡ συνεργασία αὐτή μέ τίς ἄλλες νεολαίες «μπορεί ν' ἀφορᾶ μόνο σέ συγκεκριμένα ζητήματα τοῦ μαζικοῦ χώρου, δέν εἶναι μόνιμη οὔτε γιά κάποιο χρονικό διάστημα», κι ὁπωσδήποτε «ἀκολουθεῖ τήν ἰδια γραμμική πορεία πού ἀκολουθεῖ ἡ συνεργασία μεταξύ τῶν ἀντίστοιχων κομματικῶν φορέων», ἀνέξάρτητα ἀπό τίς ὁποιες «τοπικές» ἐπιταγές (ὀχι πάντα σύμφωνες μέ τίς χρονικά ἀντίστοιχες πολιτικές σκοπιμότητες).

Τό πρόθλημα, γενικότερο, ἀφορᾶ σέ ἕναν ὁρισμένο τρόπο λειτουργίας τῶν μαζικῶν χώρων στήν Ἑλλάδα, καί κατά κάποιον τρόπο στοιχειοθετεῖ τήν ἀποψη ὅτι οἱ πολιτικές νεολαίες δέν ἀποτελοῦν παρά ἀναπαραγωγή τῶν κομματικῶν φορέων τους — στήν Ἑλλάδα.

Εἰδικά, ὡστόσο, γιά τό ΠΑΣΟΚ, κόμμα σχετικά νεοσύστατο, ἡ «διάχυση» αὐτή τῆς νεολαίας μέσα στήν ἱεραρχία καί δομή τοῦ Κινήματος, μέ τή νεολαία νά ἐξασφαλίζει μιάν ἄλλη εὐρυθμία: «Δέν ἔχουμε, ἐμεῖς πρόθλημα «τσιμενταρίσματος» στελεχῶν ἡ ἀδιαχώρητου. Ἀντίθετα, τά περιθώρια εἶναι μεγάλα γιά τούς νεολαίους νά δράσουν σ' ὅλη τήν κλίμακα τῶν κομματικῶν ὀργάνων».

Καί εἶναι γεγονός πώς ἡ ἐπάνδρωση τῶν κεντρικῶν ὀργάνων τοῦ Κινήματος μέ νεολαιίστικα στελέχη βρίσκεται, γιά τά ἑλληνικά δεδομένα, σέ ἀρκετά ὑψηλά ἐπίπεδα. (Τό ἀντίθετο μάλλον συμβαίνει μέ τή γυναικεία συμμετοχή, πού δέν ξεπερνά τό 15%, ἀλλά καί τοῦτο σέ ἐπίπεδο «μικρομεσαίων» στελεχῶν).

Αὐτά εἶναι τά πλαίσια μιᾶς νεολαίας πού ἐκπορεύεται ἀμεσα ἀπ' τόν κομματικό της φορέα καί πού, ὅμως, διατηρεῖ, κατ' ἀνάγκην, τό εἰδικό της βάρος:

«Ἡ Νεολαία σέ καμιά περίπτωση δέν χαράζει τή γραμμή τοῦ ΠΑΣΟΚ, ἀλλά συμμετέχει ἰσότιμα στή διαφόρφωσή της. Σάν ἰσότιμα κομματικά μέλη δέν λειτουργοῦμε ξεχωριστά. Ἰδιαίτερος ρόλος μας εἶναι ἡ ἐξειδικευμένη ἀναφορά στά νεολαιίστικα προθλήματα καί ἡ παρέμθαση στό μαζικό χώρο τῆς νεολαίας, σάν ὑλοποίηση τῶν γενικότερων κατευθύνσεων τοῦ Κινήματος». Ἰδιαίτερο κεφάλαιο τῆς παρεμθάσεως αὐτῆς ἀποτελεῖ, ὁπως θά δοῦμε παρακάτω, ὁ φοιτητικός χώρος.

Τοῦ

ΑΛΕΞ. ΒΕΛΛΙΟΥ

Στά μέσα τοῦ 1977, μιλώντας σέ μιά συνεστίαση τῆς Νεολαίας, ὁ Πρόεδρος τοῦ ΠΑΣΟΚ κ. Ἀνδρέας Παπανδρέου, ὁριζε τίς πολιτικές της καταθολές ἀπό τή συμθολή τριῶν ρευμάτων: «Ἀπό τή γενιά τοῦ δεύτερου ἀνένδοτου, πού προδικτατορικά ἦταν ἡ πιό προθληματισμένη καί συνειδητή τάση τῆς ἀριστερῆς πτέρυγας τῆς Ἑνωσης Κέντρου. Ἀπό τή γενιά πού ἔδωσε τή μάχη της στά πλαίσια τῆς ἀριστεράς, καί πού στή χρονική διαδρομή πῆρε στάση κριτική ἀπέναντι στούς παραδοσιακούς φορεῖς. Ἀπό τήν ἐπαναστική γενιά τοῦ Πολυτεχνείου».

Στά 1977, τό τρίπτυχο αὐτό διακρινόταν ἀπό μιά ἰδεολογική ὁμοιογένεια πού δέν εἶχε ἕνα ἡ δύο χρόνια πρίν. Ἡ περιγραφή, ἀπό «πρώτο χέρι», ἀνώτερου στελέχους τῆς ν. ΠΑΣΟΚ εἶναι ἐξαιρετικά παραστατική:

«Μέσα στίς τοπικές ὀργανώσεις ξαναγινόταν ἐκείνη τήν ἐποχή κάθε μέρα τό χάος. Ἄλλοι κρεμοῦσαν στούς τοίχους τή φωτογραφία τοῦ Γεωργίου Παπανδρέου, ἄλλοι τοῦ Ἄρη Βελουχιώτη... Τό ΠΑΣΟΚ ἦταν τότε ἕνα συνονθύλευμα κεντρώων, σοσιαλδημοκρατῶν, τροτσκιστῶν σόταν τά δύο πρώτα χρόνια στό Κίνημα, τό ἔθλεπε ἀπό τή δική του ὀπτική γωνία. Γιά νά χτισθεῖ τό Κόμμα, ἦταν ἀναγκαία ἡ κάθαρση».

Ἡ κεντρική ἔκφραση τοῦ Κινήματος θγῆκε ἀπό αὐτήν ὁπωσδήποτε ἐνισχυμένη, τό πλαίσιο τῶν ἀντιπαραθέσεων ἐχει τουλάχιστον ἀποσαφηνισθεῖ:

«Ἀρνιόμαστε τίς φράξιες, τίς ὁμαδοποιήσεις, τίς σχηματοποιήσεις. Δεχόμαστε τήν ὁποία προσωπική ἀποψη ἡ διαφωνία μόνο μέσα ἀπ' τίς κατοχυρωμένες ἀπό τό Καταστατικό διαδικασίες καί λειτουργίες. Δέν εἴμαστε κλειστοί, ὀχι. Ἡ σχηματοποίηση ὁμως τῶν διαφόρων ρευμάτων μέσα σ' ἕνα κόμμα ὁδηγεῖ στή σοσιαλδημοκρατία».

Τό ἰδιο, ἀτάραχο πρόσωπο προθάλλουν σήμερα ὁλα τά στελέχη τῆς νεολαίας τοῦ ΠΑΣΟΚ. Ἔχει πιά ἐπέλθει — ἐξηγοῦν — μιά οὐσιαστική ἰδεολογική καί πολιτική ὁμοιογενοποίηση, στή Νεολαία ὁπως καί στό Κίνημα. «Μέσα ἀπό τίς πολλαπλές ἀποχωρήσεις καί διαγραφές, τό ΠΑΣΟΚ θρήκε τό δρόμο του» — πρός τήν ἐξουσία... «Οἱ διαφορές μας εἶναι πιά σέ πρακτικό ἐπίπεδο, ἡ σέ ζητήματα τακτικῆς. Μεγάλα ἰδεολογικά ρεύματα καί ἀντιπαραθέσεις δέν ὑπάρχουν».

Τά ὀργανα καί ἡ θάση

Ποιό εἶναι λοιπόν, σήμερα, τό ἐνιαῖο αὐτό πρόσωπο τῆς Νεολαίας τοῦ ΠΑΣΟΚ; Οἱ λέξεις σοσιαλδημοκρατία, παλαιοκομματισμός καί φράξια ἐξακολουθοῦν νά συνιστοῦν τό «κόκκινο πανί» γιά τούς νέους. Ὁ προθληματισμός τους, πού θασίζεται στή μαρξιστική ἀνάλυση, προσθλέπει σ' ἕναν αὐτοδιαχειριζόμενο σοσιαλισμό καί περιλαμθάνει τήν ἰδιαίτερη μελέτη τοῦ προθλήματος τῶν μαζικῶν χώρων σέ σχέση μέ τόν κομματικό φορέα:

«Πιστεύουμε στήν ὀργανωτική αὐτονομία τῶν μαζικῶν χώρων, ὀχι ὁμως καί στήν πολιτική τους αὐτοτέλεια. Τά παραπέρα, εἶναι ζήτημα ἀμφίδρομης λειτουργίας...».

«Παράλληλα, τόν τελευταῖο καιρό ἐχει ἀρχίσει ν' ἀναπτύσσεται ἰδιαίτερα στούς κόλπους τῆς Νεολαίας μιά «προθληματική ἐξουσίας», πού ἀφορᾶ τόσο τή μεθόδευση τῆς σοσιαλιστικῆς ἀλλαγῆς, ὁσο καί διάφορα "σενάρια" πολιτικῶν ἐξελίξεων».

Ὑπεύθυνος νεολαίας ὑπάρχει σέ κάθε Συντονιστική Ἐπιτροπή Τ.Ο., ὁπως καί σέ ὁλες τίς Νομαρχιακές Ἐπιτροπές. Ἐπαγγελματικά στελέχη θά θρεῖ κανείς πολύ λίγα, καί μόνο σέ ἀνώτατο ἐπίπεδο («Τά πολλά ἐπαγγελματικά στελέχη ὑποθάλπουν τόν κίνδυνο δημιουργίας κάστας»).

Ἡ στρατολόγηση νέων μελῶν στούς μαζικούς χώρους καί ἡ θεωρητική «μορφοποίηση τοῦ ριζοσπατισμοῦ πού τούς διακρίνει ἀπέναντι στά καθημερινά τους προθλήματα» εἶναι σέ μεγάλο θαθμό ἔργο τῆς ν. ΠΑ.ΣΟ.Κ. Μιά παρέμθαση πού ὑποδηλώθηκε μέ τήν πλατιά θεματολογία τῆς Γιορτῆς Νεολαίας '79, τό καλοκαίρι, στό Ἄλσος τῆς Ν. Φιλαδέλφειας.

Μέ τήν ἰδια γιορτή, ὑλοποιήθηκαν παλαιότερες «ὑποδείξεις» τοῦ Προέδρου τοῦ Κινήματος γιά μιά (πιό) ἐνεργητική παρέμθαση τῆς νεολαίας (ΠΑΣΟΚ) στήν πολιτιστική ζωή. Μιά παρέμθαση πού, μέσα ἀπό τή Γιορτή Νεολαίας '79' προσέλαθε ἕναν ἐθνικο—λαϊκίζοντα χαρακτήρα, προθάλλοντας ἐπιτακτικά τήν ἀνάγκη νά διασωθεῖ ἡ λαϊκή παράδοση καί ἐθνική μας φυσιογνωμία «ἐνάντια στούς ξενόφερτους τρόπους ζωῆς».

Πόσο «ἐπιδεκτικό» εἶναι τό κεντρικό ὄργανο τῆς Νεολαίας σέ σχέση μέ τή θάση; Θεσμικά τουλάχιστον, μιά τέτοια ἀμφίδρομη λειτουργία προσκρούει ἀμέσως - ἀμέσως στό γεγονός, ὅτι ἡ ἔνταξη τῆς Νεολαίας τοῦ ΠΑΣΟΚ στό ὀργανωτικό σχήμα τοῦ κόμματος ἀπαγορεύει ἕνα δικό της, ξεχωριστό Συνέδριο. Ἡ ἐλλειψη αὐτή τέτοιων διαδικασιῶν τελικά, ἄρα καί διεργασιῶν, ἀναπληρώνεται (ἐν μέρει) μέ τίς διάφορες τοπικές Συνδιασκέψεις Νεολαίας πού γίνονται κάθε χρόνο, καί μέ τίς δύο Συνόδους (Ἰούλιος '77 καί '78), πού ἀσχολήθηκαν μέ τήν ἐξειδίκευση τῆς γενικῆς γραμμῆς τοῦ Κινήματος στό χώρο τῆς Νεολαίας.

Ὁ 15ήμερος «Ἀγωνιστής», κεντρικό ὄργανο τῆς ν. ΠΑΣΟΚ, διευθύνεται ἀπό ἑπταμελή συντακτική ἐπιτροπή καί κυκλοφορεῖ σέ 20.000 φύλλα. Τό κέντρο θάρους του εἶναι, κάθε φορά, μιά «ἔκθεση δραστηριότητας» τῆς νεολαίας εἴτε ἀναγωγές τῶν καθημερινῶν της προθλημάτων μάλλον, παρά θεωρητικές ἀναλύσεις πολιτικῆς ὑφῆς. Αὐτές, μπορεῖ νά τίς θρεῖ κανείς στά Μηνιαῖα Ἐνημερωτικά Δελτία τοῦ ΚΕ.ΜΕ.ΔΙΑ καί σέ ὁκετά τομίδια τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκδόσεων τοῦ ΠΑΣΟΚ — πού, ἀσφαλώς, δέν ἀπευθύνονται μόνο στούς «μεγάλους»...

Ἐκσυγχρονισμός ἡ ἐκδημοκρατισμός;

Στόν εὐαισθητοποιημένο φοιτητικό χώρο τῆς μεταπολιτευτικῆς Ἑλλάδας ὁ ρόλος τῆς νεολαίας τοῦ ΠΑΣΟΚ εἶναι, ἀντικειμενικά, ρόλος «κυριαρχης δύναμης»: πρώτιστα πολιτικός, μέ κάποιες ἰδεολογικές καί ἐκπαιδευτικές ἀμφιταλαντεύσεις.

Ἡ ΠΑΣΠ (φοιτητική παράταξη πού καθοδηγεῖται ἀπό τό Γραφεῖο Σπουδάζουσας τῆς νεολαίας τοῦ ΠΑΣΟΚ) ἐχει, πέντε χρόνια μετά τήν ἱδρυσή της, νά ἐπιδείξει μιάν ἐπίζηλη σταθερότητα—ἐκλογικά: 24, 34% στίς φοιτητικές ἐκλογές τοῦ 1974, 25,65% τό 1975, 25,06% τό 1976, 21,36% τό 1977, 27,62% τό 1978, 28,48% πέρυσι, μέ ὑψηλότερο ποσοστό στήν Κρήτη, (44,72%) καί στό Πανεπιστήμιο Θράκης (33,57%). Στήν Ἀθήνα (27,34%), τίς περισσότερες ἀναλογικά ψῆφους πῆρε στήν Πάντειο καί τή Γεωπονική, τίς λιγότερες στή Σχολή Καλῶν Τεχνῶν καί τήν Ἀρχιτεκτονική. Ἐχει 6 (ἀπό τίς 21) ἕδρες στό Κ.Σ. τῆς ΕΦΕΕ, μεταξύ αὐτῶν καί τό Προεδρεῖο.

Μαζί μέ τήν Π.Σ.Κ. (πού καθοδηγεῖται ἀπό τήν ΚΝΕ), ἡ ΠΑΣΠ ἐπαιξε θασικό ρόλο στή συγκρότηση τοῦ κεντρικοῦ φοιτητικοῦ ὀργάνου πού εἶναι ἡ ΕΦΕΕ—τήν ἀνοιξη τοῦ 1975, ὑστερα ἀπό ἔντονη διεργασία. Ἡ ΠΑΣΠ ὑποστήριξε ἀπό τήν ἀρχή, μαζί μέ τήν Π.Σ.Κ., τή σύσταση ἑνός δευτεροθάθμιου ὀργάνου μέ θεσμευτικές δικαιοθασίες γιά τό Δ.Σ. καί τίς Γ.Σ. τῶν φοιτητικῶν συλλόγων, δεδομένου ὅτι ὁ ρόλος της μέσα σ' αὐτό θά ἦταν, ἀντικειμενικά, καθοριστικός (μαζί μέ τήν Π.Σ.Κ. ἔχουν σήμερα τίς 13 ἀπό τίς 21 ἕδρες τοῦ Κ.Σ. τῆς ΕΦΕΕ, ἐξασφαλίζοντας ἔτσι τόν ὀργανωτικό ἔλεγχο τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος).

Τήν ἀνοιξη λοιπόν τοῦ 1975, τό φοιτητικό κίνημα ἀποκτᾶ μιά κεντρική ἔκφραση—στούς κόλπους τῆς ὁποίας ἀρχίζει τό κατ' ἐξοχή πολιτικό παιχνίδι πού λέγεται συσχετισμός δυνάμεων, καί πού εἶναι ἀπό τότε δεδομένος.

Σ' ἕναν ἐξ ὁρισμοῦ ἰδεολογικά ὡστόσο χῶρο ὁπως εἶναι ὁ φοιτητικός, τά κριτήρια, ἀν ὀχι οἱ ὅροι δέν θά 'πρεπε νά εἶναι ἰδεολογικά; Ἡ συνδικαλιστική παράταξη τῆς ΠΑΣΠ ἐκδηλα ὑποφέρει ἀπό κάποια ἰδεολογική ἀσάφεια (πού, ὁμως, ἀντισταθμίζεται ἀπό τήν ἀκτινοθολία τοῦ κομματικοῦ της φορέα), ἀπό μιά, θά 'λεγε κανείς, χαλαρότητα στίς σχέσεις ἀνάμεσα στούς στόχους, τίς πολιτικές προτάσεις καί τίς μορφές πάλης πού προωθεῖ.

Στά πρώτα δύο χρόνια μετά τή δικτατορία, ὁταν ὁ πολιτικός στόχος τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος εἶναι ἡ ἀποχουντοποίηση τῶν ΑΕΙ, στό ἰδεολογικό πεδίο δίνουν καί παίρνουν οἱ συζητήσεις — ὀξύτατες συχνά — γιά τό θέμα τῆς αὐτονομίας τῶν μαζικῶν χώρων, καί ἰδιαίτερα δέθαια τοῦ φοιτητικοῦ, σέ σχέση μέ τούς κομματικούς φορεῖς. Διατυπωμένη θέση τῆς ΠΑΣΠ (ὁπως καί τῆς Π.Σ.Κ.), ἡ ἀρνηση κάθε αὐτονομίας, ἀκόμη κι ὀργανωτικῆς, τῶν μαζικῶν χώρων.

Ἡ ἐκφραστική παραλλαγή θά συντελεστεῖ κατά τή διάρκεια τοῦ 1ου Πανσπουδαστικοῦ Συνεδρίου τοῦ 1976: σέ κοινή διακήρυξη μέ τό «Ρήγα Φεραῖο», ἡ νεολαία τοῦ ΠΑΣΟΚ ἀποδέχεται «τήν ὀργανωτική αὐτονομία τῶν μαζικῶν φορέων, ἀλλ' ὀχι τήν πολιτική τους αὐτοτέλεια».

Ὅταν, στά 1976—77, ἡ Κυθέρνηση ἀναλαμθάνει «ἐπιθετικές πρωτοθολίες» μέσα στά ΑΕΙ μέ τήν ἐντατικοποίηση τῶν σπουδῶν καί σκλήρυνση τῶν ἐξετασιακῶν μέτρων, ἡ ΠΑΣΠ συντάσσεται ἀρχικά μέ τίς μικρότερες «ὑπέρ - ἀριστερές» παρατάξεις, καταγγέλλει τήν προσπάθεια «ἐκσυγχρονισμοῦ» τῶν Πανεπιστημίων μέ θετικές ἀντιπροτάσεις ἀπό μέρους τῶν φοιτητῶν σάν συμθιδασμό μέ τά πολιτικά σχέδια τῆς Δεξιάς στό χώρο τῆς Ἀνώτατης Παιδείας, σύμφωνα μέ τήν ἀποψη ὁτι «δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει σοσιαλιστικό Πανεπιστήμιο σέ μιά καπιταλιστική χώρα». Ὡς τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1978, ὁπότε τό Ε.Γ. τοῦ ΠΑΣΟΚ υἱοθετεῖ τόν ὁρο τοῦ ἐκδημοκρατισμοῦ τῶν ΑΕΙ γιά νά διατυπώσει μιά σειρά ἀπό προτάσεις ἡ «μέτρα πού θά διορθώσουν μερικώς τήν κατάσταση καί θά δημιουργήσουν τήν δυναμική γιά μιά πλατύτερη μεταθολή» (ἕνα μήνα ἀργότερα, στίς 11-5-78, τό ΠΑΣΟΚ κατέθεσε καί στή Βουλή μιά «Πρόταση νόμου-πλαίσιου γιά τήν ὀργάνωση καί τή λειτουργία τῶν ΑΕΙ»).

Τήν ἰδια «διεργασία» φαίνεται ν' ἀκολούθησε ἡ ΠΑΣΠ καί ἀπέναντι στόν νόμο 815. Μέχρι τό καλοκαίρι ζητοῦσε τήν ὁλοκληρωτική κατάργηση τοῦ 815, ἀπορρίπτοντας σάν ἀποπροσανατολιστικό αἴτημα τῆς μή ἐφαρμογῆς (δηλ. ἀναστολῆς) του, πού ὑποστήριζαν ὁ «Δημοκρατικός Ἀγώνας» ἀλλά καί ἡ Π.Σ.Κ. Ἀπό τό καλοκαίρι, ἀρχίζει νά ζητά τήν «μή ἐφαρμογή καί κατάργηση» τοῦ νόμου.

Ἐντελῶς πρόσφατα ἀκόμη, στίς ἀρχές Δεκεμθρίου, τό Κ.Σ. τῆς ΕΦΕΕ ἀπέρριψε πρόταση τῆς ΠΑΣΠ γιά τριήμερη Πανελλαδική κατάληψη τῶν Σχολῶν, μέσα στόν Ἰανουάριο, καί υἱοθέτησε μιά μετριοπαθέστερη κλιμάκωση τοῦ ἀγώνα κατά τοῦ 815.

Ἀπό τήν ἑπόμενη κιόλας, ἀρχίζουν οἱ καταλήψεις στό Χημικό, τήν Πολυτεχνική Ξάνθης, τό Γεωλογικό ἀργότερα, πρωτοθουλίες κερδισμένες ἀπό τίς μικρές «ὑπεραριστερές» παρατάξεις μέσα στίς Γ.Σ. τῶν Σχολῶν. Ἡ ΠΑΣΠ (ὁπως καί Π.Σ.Κ.) ἀντιθρά: μέ ἀνακοίνωσή της, τήν τρίτη μέρα τῶν καταλήψεων, καταδικάζει τίς «ἀποσπασματικές αὐτές κινήσεις (πού) δέν μποροῦν παρά νά ὁδηγήσουν σέ ἀδιέξοδο τό φοιτητικό κίνημα καί νά ἀποπροσανατολίσουν τόν ἀγώνα του»... «στό θαθμό πού δέν εἶναι ἐνταγμένες σέ καμιά συνολική πλατφόρμα».

Τήν ἀμέσως ἑπομένη, ὁ ἰδιος ὁ Πρόεδρος τοῦ ΠΑΣΟΚ παρεμθαίνει γιά νά ἐπισημάνει «τή χρεοκοπία τῆς Ν. Δημοκρατίας καί στήν Ἀνωτάτη Παιδεία» καί νά ἐπιρρίψει τήν ὁλοκληρωτική εὐθύνη γιά τά γεγονότα στήν «παράλογη ἐπιμονή» τῆς Κυθέρνησης στό θέμα τοῦ 815.

Τήν ἰδια μετάθεση ἐπιχειρεῖ μιά μέρα μετά κι ἡ Ἐπιτροπή Νεολαίας τοῦ ΠΑΣΟΚ: «Ἀποθέωση τῆς κυθερνητικῆς χρεωκοπίας» «Ἀποθέωση τῆς κυθερνητικῆς χρεοκοπίας» καί «δικαιολογημένη (ἡ) αὐθόρμητη ἔκρηξη» θρίου, ἡ ΠΑΣΠ προτείνει καί «περνᾶ» στό Κ.Σ. τῆς ΕΦΕΕ τριήμερη Πανελλαδική κατάληψη τῶν Σχολῶν, αὐτή τή φορά στίς 17-19 Δεκεμθρίου—ἀφοῦ προηγουμένως εἶχαν πετύχει, μαζί μέ τήν Π.Σ.Κ., τόν τερματισμό τῆς κατάληψης στήν Πολυτεχνική Ξάνθης.

Πορεία καί Ποοπτικές

Ἔτσι, ὑστερα μάλιστα ἀπό τήν κρίση καί τίς διαγραφές τοῦ 1976 ἡ ΠΑΣΠ φαίνεται νά ὡριμάζει σέ μιά πιό «πολιτική» στάση, ἀπόρροια ἴσως μιᾶς εἰσηγήσεως τῆς Ἐκτελεστικῆς Γραμματείας τοῦ ΠΑΣΟΚ πρός τή συνέλευση τῆς 19-12-1976: «Τούτη ἡ ἀναντιστοιχία εἶναι ἀναγκαία νά καλυφθεῖ μέ τό δυνάμωμα καί ἀποκρυστάλλωμα τοῦ κέντρου καθοδήγησης, πού εἶναι ἐπιτακτικό νά προκύψει μέσα ἀπό τήν κριτική καί τήν ἀντιπαράθεση καί τήν πολιτική δοήθεια τῆς ὀργανωμένης θάσης καί τῶν στελεχῶν».

Ἀπόρροια, ἀκόμη, τῆς διατυπωμένης ἀντίληψης τῆς ν. ΠΑΣΟΚ, πού (διά στόματος τοῦ Γραμματέα της) θλέπει «τό φοιτητικό κίνημα ἐνταγμένο στό εὐρύτερο λαϊκό κίνημα, μαζί στήν πάλη κατά τῆς Δεξιάς πού εἶναι ὁ κύριος στόχος».

Τέλος, καί ἡ συνεργασία τῆς Νεολαίας τοῦ ΠΑΣΟΚ στόν φοιτητικό χώρο μέ τίς ἄλλες παρατάξεις «δέν εἶναι μόνιμη ἡ γιά κάποιο χρονικό διάστημα, ἀλλά ἀφορᾶ σέ συγκεκριμένα ζητήματα» κι ἐπηρεάζεται ἀπό τό ἑκάστοτε «κλίμα» μεταξύ τῶν κομματικῶν φορέων.

«Ἡ διαφορά μας μέ τήν ΚΝΕ λ.χ., εἶναι ὁτι ἐμεῖς θλέπουμε τή συνεργασία στό μαζικό χώρο σάν μέσο γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν μαζικῶν κινημάτων. Ἐκεῖνοι τή θλέπουν σέ ἐπίπεδο ἡγεσίας—μέ ψηφίσματα, κοινές ἀνακοινώσεις, ἐπιτροπές κλπ.—πρᾶγμα πού ὑποθαλώνει μιά γραφειοκρατική ἀντίληψη».

Ἡ προσπάθεια τῆς ΠΑΣΠ αὐτή τή στιγμή στό φοιτητικό χώρο εἶναι «ἀδιλής κατευθύνσεως»: συνίσταται, ἀπό τή μιά στήν ἐπιδιωκόμενη σύμπηξη ἑνός Πανεκπαιδευτικοῦ «Μετώπου Παιδείας» (κατά τοῦ 815 καί γιά θεσμικές ἀλλαγές στά ΑΕΙ), μέσω τῆς ΕΦΕΕ, ἀπό τήν ἄλλη, στήν περιφρούρηση τῶν δημοκρατικῶν διαδικασιῶν τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος—μ' ἄλλα λόγια τήν ἀνάσχεση τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος ἀπό μιά διαγραφόμενη σύπεραριστερή ὑπέρβαση» πού τελευταία, τείνει νά πάρει συγκεκριμένη μορφή.

Ὅπως εἶναι ἥλιος φαεινότερον, ἡ πορεία τῆς νεολαίας ΠΑΣΟΚ εἶναι σύμφυτη μέ τήν πορεία τοῦ ΠΑΣΟΚ, κι αὐτή πάλι τῆς ΠΑΣΠ ὁμόρροπη μέ τήν πορεία τῆς Νεολαίας πού τήν ἐκφράζει πολιτικά. Μέ τήν ἀναίρεση τῶν ἀμφισθητήσεων πού τή διαπέρασαν, ἡ Νεολαία τοῦ Κινήματος ἐμφανίζεται σήμερα «ὁλοκληρωμένη» μέσα στά κομματικά πλαίσια. Τό ἐρώτημα πού παραμένει, καί στό ὁποίο δέν μπορεῖ νά δοθεῖ καμμιά προκατασκευασμένη ἀπόκριση, εἶναι πώς ἡ κομματική ἐκπόρευση μιᾶς (πολιτικῆς) νεολαίας θά δοηθήσει νά ἐκφρασθεῖ ἡ νέα γενιά.

ΑΥΡΙΟ: Ὁ συνδικαλιστικός τομέας

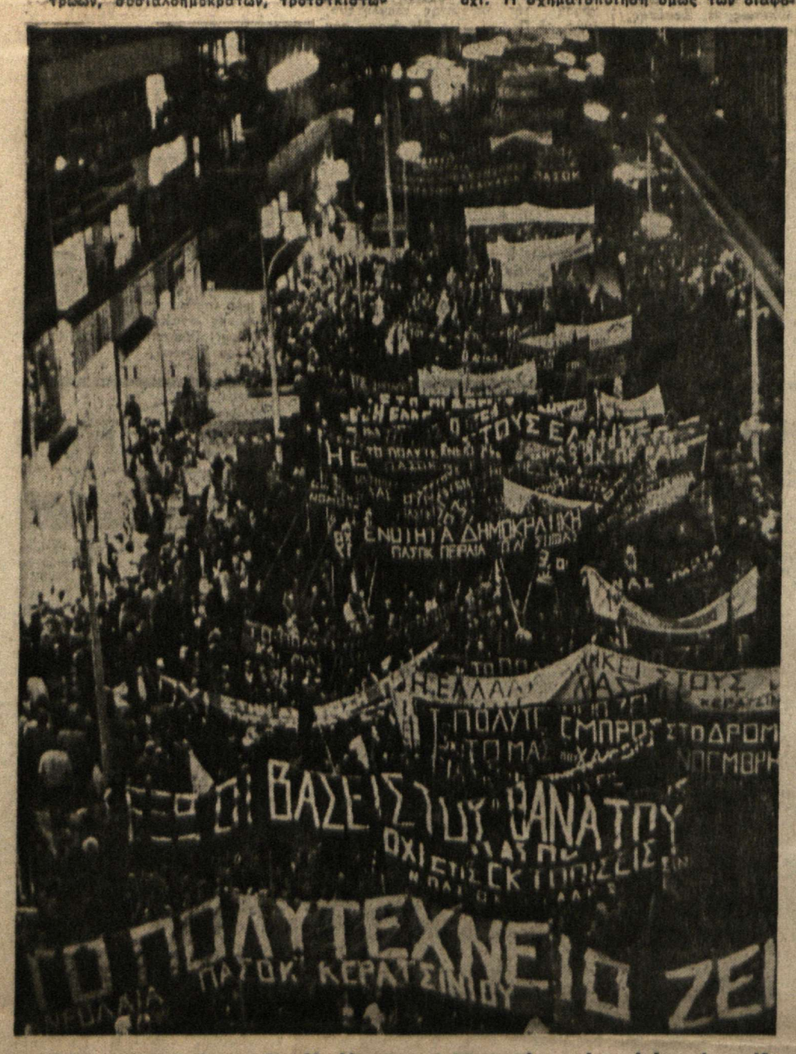

δυσαρεστημένων κομμουνιστῶν, δέν ἔβρισκες ἄκρη...».

Οἱ τραυματικές ἐμπειρίες τῶν δύο πρώτων χρόνων: Ἄν οἱ ἀποχωρήσεις τοῦ 1975 ἀφορουσαν σ' ὁλάκληρο τό Κίνημα, ἡ νεολαία εἶνε τίς «ἐδικές της» διαγραφές τόν Δεκέμθριο τοῦ 1976. Μιά ὁμάδα 40 περίπου «εἰσοδιστῶν» (τροτσκιστική «φράξια» στή διάλεκτο τοῦ ΠΑΣΟΚ) προσπάθησε νά ἐλώσει τά καθοδηγητικά ὀργανα στό φοιτητικό χώρο, ἀσκώντας κριτική ἀπό «ἀριστερά» ἀλλά καί προσωπικές ἐπιθέσεις. Ἀντιμετωπίζοντας τήν ὑπερισχύουσα κεντρική ἔκφραση τοῦ Κινήματος, γύρεψαν ἕναν ἀντιπερισπασμό στή δημόσια καταγγελία (τό Σεπτέμθρη τοῦ 1976, σέ κεντρική αἴθουσα τῶν Ἀθηνῶν), καί διαγράφηκαν.

«Τό ΠΑΣΟΚ ἀναπτύχθηκε μέσα ἀπό τήν αὐτοοργάνωση», λέει σήμερα ὁ Γραμματέας τῆς Νεολαίας του. «Ὁ καθένας πού ἐνταχθεῖ ἀπό τήν ἀρχή, ἔπρεπε ἀπό τήν ἀρχή νά ἐξασφαλίζει μιάν ἄλλη εὐρυθμία: «Δέν ἔχουμε, ἐμεῖς πρόθλημα «τσιμενταρίσματος» στελεχῶν ἡ ἀδιαχώρητου. Ἀντίθετα, τά περιθώρια εἶναι μεγάλα γιά τούς νεολαίους νά δράσουν σ' ὅλη τήν κλίμακα τῶν κομματικῶν ὀργάνων».

Καί εἶναι γεγονός πώς ἡ ἐπάνδρωση τῶν κεντρικῶν ὀργάνων τοῦ Κινήματος μέ νεολαιίστικα στελέχη θρίσκεται, γιά τά ἑλληνικά δεδομένα, σέ ἀρκετά ὑψηλά ἐπίπεδα. (Τό ἀντίθετο μάλλον συμθαίνει μ